

УДК 37; 792.8; 793.3

ВІКЕНТІЙ РУДЧИК – ЛЕГЕНДАРНА ПОСТАТЬ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ ГАЛИЧИНИ

Тарас ШІТ

*Кафедра режисури та хореографії,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Мацієвича, 22, м. Львів, Україна, 79000
тел. (+38050) 542-28-37*

Пояснено білі плями щодо розвитку бального танцю у місті Львові та розглянуто творчу і мистецьку діяльність патріарха танцю, засновника бальної хореографії в Західній Україні В. М. Рудчика, зокрема, описано перший міжміський конкурс-концерт сучасного бального танцю “Ритми Львова”, який відбувся у 1972 році.

Ключові слова: конкурсний рух бального танцю на Галичині, засновник бальної хореографії у Львові В. М. Рудчик, перший міжміський конкурс-концерт бального танцю “Ритми Львова”.

На сьогодні недостатньо досліджено життя і творчість діячів в Україні та у світі, які сприяли розвитку бального танцю в різних країнах та регіонах. Метою та завданням статті є ознайомити поціновувачів хореографічного мистецтва з історією розвитку аматорського бального танцю у Західній Україні.

Після переїзду видатного польського діяча бального танцю Мар’яна Вечистого зі Львова до Кракова, на території Західної України у місті Львові у ХХ столітті активно працював Вікентій Матвійович Рудчик – перший знаменитий діяч у бальній хореографії нашого краю.

Вікентій Матвійович Рудчик народився 4 лютого 1919 року у Москві (Росія), артист балету, викладач, засновник і вчитель перших танцюристів та керівників бальної та сучасної хореографії у Львові [6].

Виріс у сім’ї залізничника. Маючи п’ятнадцять років, захопився танцями. У 1934 році був зарахований на посаду артиста мімансу в театрі опери та балету у Києві. З 1935 по 1937 роки навчався в студії при Київському театрі опери та балету, яка переросла в Київське хореографічне училище Міністерства культури УРСР. Керівником курсу був Миколай Дельсон, солістом балетної трупи Київської національного театру опери та балету, балетмейстер, педагог. В училищі Вікентій Рудчик отримав кваліфікацію артиста балету (перший випуск Київського хореографічного училища) [2].

З 1936 по 1939 роки – артист балету Київського театру опери та балету, а в 1939 році продовжив свою мистецьку кар’єру артиста балету в Державному ансамблі народного танцю УРСР. У цьому ж році був рекрутований у Робітничу селянську червону армію і служив в Ансамблі пісні і танцю збройних сил України. Продовжує артистичну діяльність під час війни [3].

У серпні 1944 року його зарахували на посаду провідного соліста балету у Львівський академічний театр опери та балету, де працював до 1961 року [4].

У 1961 році переїхав до Росії у місто Астрахань де працював балетмейстером у ансамблі пісні і танцю “Модяна”. Але невдовзі маестро танцю повернувся на Україну та з 1963 по 1966 роки працював викладачем хореографії у Львівському культурно-освітньому технікумі і в цей час, з 1963–1964 років викладає на курсі де навчались Едуард Бутинець і Олег Голдрич [1, с. 117–118]. З 1966 по 1967 роки – викладач кафедри гімнастики Львівського інституту фізичної культури. З 1967 року – керівник танцювального колективу будинку культури заводу “Львівприлад”. З 1967 по 1970 роки – керівник сучасних танців у Будинку культури торгівлі. З 1970 по 1973 роки – керівник ансамблю “Ритм” Будинку культури зв’язку.

З 1973 по 1979 роки – викладач ритміки у Львівському музично-педагогічному училищі. Після виходу на пенсію з 1981 по 1991 роки продовжував працювати у Будинку культури торгівлі [6].

Майстер танцю, який усе своє життя присвятив мистецтву, у 1978 році був нагороджений знаком Всесоюзної центральної ради профспілок “За досягнення в самодіяльному мистецтві”. За працю на ниві мистецтва і навчання молоді нагороджений подяками, почесними грамотами, неодноразово був відзначений занесенням на дошку пошани.

Вікентій Рудчик – організатор першого міжміського конкурсу-концерту сучасного бального танцю “Ритми Львова”, який відбувся у 1972 році. Офіційними організаторами цього дійства виступили Залізничний райком комсомолу та Будинок культури працівників зв’язку.

Конкурс відбувався під акомпанемент живого оркестру, розпочався він урочистим відкриттям та полонезом Михайла Огінського, який виконали танцівники-учасники з Львова та гості з Каунаса, Євпаторії, Кривого Рогу, Одеси, Івано-Франківська, Брянська. Журі очолила народна артистка УРСР Н. В. Слободян [4].

У класі “Д” учасники виконували повільний вальс, віденський вальс, танго, ча-ча-ча, квікстеп, самбу. У класі “С”, який передбачає вищу майстерність виконання, більшу складність елементів, до програми входили ще кубинська румба і повільний фокстрот [5, с. 50–100].

Незвичайною для Львова була арена цирку цього вечора. Протягом майже чотирьох годин глядачі не тільки спостерігали за змаганнями у майстерності, але й милувалися грацією, пластичністю, елегантністю, захоплювалися вмінням передати характер танцю, висловити його суть і показати її в рухах.... Конкурс-концерт завершився показовими виступами переможців. Повільний вальс виконала Львівська пара класу “Д” Наталя Колядинська та Ігор Доморадський, яка зайняла в цьому класі перше місце. За ними – їх одноклубники Наталя Антошина і Богдан Муж. На третьому місці пара з Брянська Марина Ігнатова та Юрій Коструков. У класі “С” святкувала перемогу пара з Каунаса – студенти Каунаського політехнічного інституту Аделаїда Івашкене та Евальдас Івашка. Друге місце посіли львів’яни Наталія Замиралова та Микола Кучеров, третіми були представники Євпаторії – Олена Миронова та Євген Прудов [6].

Львів мав свій хороший ансамбль сучасного бального танцю, але окрім непомітних реклам львів’яни про нього знали мало, а пари зі Львова високо оцінювали досвідчені спеціалісти. В. М. Рудчик, був керівником саме цього

ансамблю бального танцю “Ритм” при Будинку культури працівників зв’язку, з його слів: – “Звичайно, господарям важко говорити про свою госпуду, та вже доведеться. Ми намагалися, дуже хотіли організувати наш конкурс якнайкраще. Адже він у нас був першим. Очевидно є якісь недоробки, які ліквідуємо в майбутніх конкурсах. Але всі задоволені й звідусіль чуємо слова подяки” [6].

Вплив танцювальних діячів бального танцю з Прибалтики на Львів був значним, зокрема Каунаса, міста з яке представляла легендарна пара СРСР Юрате і Чесловас Норвайші, які навчались в Англії. Тому саме організатори Львівського конкурсу консультувались у спеціалістів танцю з Каунаса.

Алінаускас Вітаутас, суддя конкурсу, представник Каунаса, зазначав: “Я сам досить часто займаюся організацією таких конкурсів. Очевидно тому й помічаємо все, до найменших деталей. Загальне враження – радісне й хороше. Ми, прибалтійці, дуже раді, що з нами консультуються і охоче запрошують на такі конкурси. Із задоволенням підтримаємо це починання і допоможемо. Бачу ріст майстерності ваших пар. Перспективні пари № 9 класу “Д” Наталія Колядинська і Ігор Доморадський, а також № 24 класу “С” Наталія Замиралова і Микола Кучеров”.

Олена Миронова і Євген Прудов, танцювальна пара з Євпаторії не тільки зазначили чудову роботу оргкомітету на чолі з Вікентієм Рудчиком, та наділи конкретні методичні побажання щодо підбору музику та відповідності танцювального паркету для бального танцю.

Танцювальна пара з Каунаського політехнічного інституту Аделаїда Івашкене та Евальдас Івашка відзначили щиросердне піклування і відчували себе у Львові, як удома. Різні думки, різні побажання, різні враження, але з них все таки можна зробити висновок: конкурс-концерт вдался. Це був перший хороший і дуже потрібний крок у вихованні смаків нашої молоді, у прищепленні гарного та естетичного.

Варто зазначити, що В. Рудчика шанують численні учні, яких виховав великий учитель, серед них видатні майстри хореографічного мистецтва, а саме народного танцю: народний артист України Михайло Ваньовський, заслужений діяч естрадного мистецтва України Едуард Бутинець, заслужений працівник культури України Олег Голдрич; сучасного танцю заслужена артистка України Ірина Мазур та Степан Мазур, заслужена діячка естрадного мистецтва України, керівник легендарного балету “Акверіас” Оксана Лань, заслужений працівник культури України Богдан Муж, талановитий балетмейстер заслужений артист естрадного мистецтва України Юрій Бондаренко. Відомі діячі спортивного бального танцю: Святослав Влох – видатний діяч танцювального спорту України та зарубіжжя, заслужений діяч естрадного мистецтва України Тарас Шіт, Ольга Дацко та Маріан Дацко, Володимир Козак, Микола Кучеров, Олег Левицький, чемпіонка України серед професіоналів з латиноамериканського шоу Марічка Грегорійчук та інші.

Коли Вікентію Матвійовичу виповнилося 88 років, 8–9 травня у Львові відбувся Відкритий чемпіонат Західної України зі спортивного бального танцю, в якому взяли участь 300 пар з різних міст України. Чемпіонат України проводило Українське товариство танцю. Окрім спортивної боротьби Львівський чемпіонат вирізнявся особливою атмосферою. Чи не вперше організатори визначили номінантів турніру – людей, які зробили вагомий внесок у розвиток цього виду спорту. Серед номінантів під оплески зали на сцену піднявся патріарх танцю Вікентій Матвійович Рудчик, який виховав чотири покоління танцюристів. Бентежна і хвилююча зустріч великого

тренера з учнями, котрі привезли на турнір свої пари, стала лейтмотивом відкритого чемпіонату. Грамоти і відзнаки були також вручені тренерам молодого покоління, меценатам.

Вікентій Матвійович зі своєю дружиною проживає у Львові на гарній тихій вулиці, зберігаючи пам'ять у численних фотографіях та вирізках з газет про великі перемоги, концерти та талановитих учнів, які продовжують справу маестро танцю.

Істинно заслужений для хореографії країни, патріарх-творець школи бального танцю у нашому регіоні – Вікентій Матвійович Рудчик визнаний усіма фахівцями хореографічного мистецтва та танцювального спорту, але, на жаль, досі не відзначений українською державою.

Це дослідження є підтвердженням того, що незважаючи на тривалу належність Львівщини до складу Української РСР та контроль державних органів влади тяжів над репертуаром ансамблів танцю в тому числі і над програмою конкурсу бального танцю, який відбувся в нашому місті. Перший конкурс-концерт бального танцю завдяки В. Рудчику відбувся в загальному контексті змагань, які тоді відбувалися в світі. Під час конкурсу виконували танці міжнародної програми: повільний вальс, віденський вальс, танго, ча-ча-ча, квікстеп, самба, а у вищому класі виконували кубинську румбу і повільний фокстрот та інші. Це свідчить про високий професійно-виконавський рівень проведення першого конкурсу бального танцю у Львові. В. Рудчик є тим мотором розвитку бального танцю у нашому краї, який популяризував кращі європейські та світові традиції танцювального руху.

Список використаної літератури

1. *Голдрич О. С.* Муза мого життя. Автобіографічний нарис / упоряд. О. Є. Кузик // О. С. Голдрич. – Львів : Сполом, 2008. – 280 с.
2. Київське державне хореографічне училище / офіційний сайт. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://kdhu.org.ua/about>
3. Київське національна академічна опера ім. Т. Г. Шевченка / офіційний сайт. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://kdhu.org.ua/about>
4. Львівський національний академічний театр опери та балету ім. Соломії Крушельницької / офіційний сайт. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://opera.lviv.ua/ua/>
5. *Мур А.* Бальне танцю / Пер. с англ. С. Ю. Бардиной // А. Мур. – М. : ООО “Издательство АСТ”, “Издательство Астрель”, 2004. – 319 с.
6. *Рудчик В. М.* Автобіографічна довідка [текст] : [Здобуття освіти, творча діяльність, організація конкурсу бального танцю] : розмова з Рудчик В. М. / провів Тарас Шіт – Львів – 10.08.13 р.

Стаття надійшла до редколегії 17.02.2014
Прийнята до друку 23.04.2014

VIKENTIY RUDCHIK – LEGENDARY THE PERSONALITY IN THE CONTEXT OF CHOREOGRAPHY GALICIA

Taras SHIT

*Department of Direction and Choreography,
Lviv National University of the name of Ivan Franco
str. Matsievich, 22, Lviv, Ukraine, 79000
tel.: (+38050) 542-28-37, e-mail: razomlviv@ukr.net*

This research clarifies blemishes in the development of amateur and professional competitive ballroom dance movement in the world. It investigates the history of the development of ballroom dancing in Lviv acquainting the public with creative and artistic activities of the patriarch and the founder of ballroom choreography in Western Ukraine V.M. Rudchyka. In particular it describes the first intercity competition concert of modern dance «Rhythms of the city» which took place in 1972.

Key words: competitive dance movement in the world, founder of the ballroom choreography in Lviv V.M. Rudchyk, the first intercity competition concert of ballroom dance “Rhythms Lvov”.

ВИКЕНТИЙ РУДЧИК – ЛЕГЕНДАРНАЯ ЛИЧНОСТЬ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ БАЛЛЬНОЙ ХОРЕОГРАФИИ ГАЛИЧИНЫ

Тарас ШИТ

*Кафедра режиссуры и хореографии,
Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Мациевича, 22, г. Львов, Украина, 79000
тел.: (+38050) 542-28-37 e-mail: razomlviv@ukr.net*

Данное исследование проясняет белые пятна развития бального танца в городе Львове и ознакомлено общественность с творческой деятельностью патриарха танца, основателя бальной хореографии в Западной Украине В. М. Рудчика, описывается первый междугородний конкурс-концерт современного бального танца “Ритмы Львова”, который был проведен в 1972 году.

Ключевые слова: конкурсное движение бального танца в Галычине, основатель бальной хореографии во Львове В. М. Рудчик, первый междугородний конкурс-концерт бального танца “Ритмы Львова”.